

Եւ Յորդանանու ալիք դառնակոծ
Շամբերուն տակէն սողոսկին իբր օձ.. .
Եւ մայրըն դառնայր 'ի տուն մենաւոր
Խաչին տակ թողած ըզսիրտ վիրաւոր:
Եւ անուշ անմեղ վըշտահար հողին
Գընայր գըլիսիկոր յանընկեր ուղին,
Երբեմն յիշելով կենայր ակամայ
Դարձընէր նայուածքն 'ի բլուր Դաղգոթայ....

ԹՈՎՄԱՍ ԹԵՐՁԵԱՆ

ՎԵՊԻ ԵՒ ԶՐՈՅՑՔ

Խշան մը կ'ըսէր. Ամենէն քիչ ձանձրանալի
ունկնդրութիւն՝ զինուորաց կ'ըլլայ. որովհետև
ասոնք աւելի ձեռք գործածելու վարժ ըլլալով
քան լեզու, երկու խօսքով կ'ըսէն ուղածնին.
Խսկ պալատականք և գիտնականք՝ այնչափ յա-
ռաջաբանութեամբք, դարձուածներով և քաղա-
քավարական խօսքերով կ'երկընցընեն ըսածնին,
որ երբ բուն ուղածնին ըսելու կարգը գայ՝ գու-
լսէլէն ձանձրացեալ կ'ըլլաս:

Երբ Հռովմայեցիք զՎալենտիանոս կայսր ընտ-
րեցին՝ ուղեցին իրեն օգնական մ'ալ կարգել. այն
ատեն ըսաւ Վալենտ. Զօրականք, զիս կայսր ընտ-
րելն՝ ձեր ձեռքն էր, հիմայ ինծի կ'ինկնայ կա-
ռավարելն և ընտրելն:

Երբ Կարոլոս Ե. Սպանիոյ և Գերմանիոյ կայսրն՝
Փրանկաց հետ պատերազմելով յաղթեց, Վենեա-
կեցիք՝ որ աւելի այս ետքիններուն բարեկամ էին,
դեսպան մը խաւրեցին առ Կարոլոս՝ որ իրենց Հա-
սարակապետութեան ըրածներն արդարացընէ՝
այն առթին մէջ: Կարոլոս լսելէն ետև՝ դարձաւ
իր քովիններուն ըսաւ. Ադոր ըրած չքմեզանքը
սուտ է, բայց ես կ'ուզեմ իրաւ համարիլ. (որ-
պէս զի նոր կոիւ մ'ալ չըլլայ):

Ալփոնս Ա. Նարոլիի թագաւորն շատ հեղ կ'ը-
սէր. Ծակ ու շրտկուէ: Ուղարին սովորութիւնը
կ'ուզէր յիշեցընել. որ կը ծռի կը ցածնայ բեռը
ընդունելու համար. և երբ որ իր ուժն բաւա-
կան սեպէ՝ կ'ելնէ կը շրտկուի:

Տարտամութիւնն աւելի գէշէ քսոն գէշ որոշո-
ղութիւն կամ խորհուրդ մը. վասն զի այս կըրնայ
փոխուիլ կամ ուղղուիլ, խսկ այն կ'աւրէ զգործը
կամ բոլորովին կ'անպիտանացընէ:

Կարոլոս Բ. Փրանկաց թագաւորն մեծ բահա-
կով մը մտաւ՝ ի Ֆիրենցէ, և ծանր ծանր պայման-
ներ կը պահանջէր քաղաքացիներէն: Ասոնց նուի-
րակաց մէկն՝ Պաբրոնի, թագաւորին քարտու-
ղարին ձեռքէն խլեց պայմանաց թուղթը և պա-
տըռտելով ըսաւ. Եթէ գուք այսպիսի անվայել
բաներ պիտի պահանջէք՝ սկըսէք ձեր փողերը հըն-
չեցընել, մէնք ալ երթանք մեր զանդակները գան-
չեցընենք: Եւ դարձաւ երթալու. Փրանկք զիջան
օրինաւոր պայմանաց:

Դժուարին գործերը իբրև գիւրին համարելու
է, գիւրինները՝ իբրև դժուարին գործելու. որ-
պէս զի գիւրինք զմեզ չանհոգացընէն, դժուարինք՝
չվհատեցընեն:

Թագաւոր մը հարցուց խորհրդականին. ի՞նչպէս
վարուիմ որ երջանիկ ըլլամ: — Այդ բանդ ան-
կարելի է, պատասխանեց, այս աշխարհիս մէջ: —
Ուրեմն ի՞նչպէս ընեմ՝ որ գոնէ հանդերձելոյն մէջ
երջանիկ ըլլամ: — Այնպէս վարուէ՝ որպէս թէ
մահացու հիւանդ ըլլայիր:

Տղայութեանն ատեն Կարոլոս Ե. մեծահանդէս
տեսարանի մը մէջ գտուելով, և տեսնելով շատ
առաքետներ չքեղ հագուած և զարդարուած, հար-
ցուց ծեր պաշտօնէի մը, որ իր պապուն ատենէն
յարբունիս էր՝ թէ ով են: Չեմ գիտեր, ըսաւ
ծերն, և ոչ ալ անունին: — Կ'երևի որ, ըսաւ
Կարոլոս, գու աւելի քու գործոցդ մտադիր ես՝
քան ուրիշներուն:

Քան զայն մեծագոյն նենդութիւն չկայ, կ'ըսէ
Քսենոփոն, ինչպէս առանց յարմարութիւն ու-
նենալու ուղել տեսուչ ու վարիչ ըլլալ մարդկու-
թեան: